

Nr 275.

Ankom till riksdagens kansli den 26 november 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1946/47, i vad propositionen avser handelsdepartementets verksamhetsområde.

(1:a avd.)

Driftbudgeten.

Tionde huvudtiteln.

1:o) **Handelsdepartementet: Avlöningar.** I propositionen nr 311 har Kungl. Maj:t (bilaga 8, punkt 1, s. 133 och 134 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 oktober 1946) föreslagit riksdagen att *dels* bemyndiga Kungl. Maj:t att i gällande personalförteckning för handelsdepartementet från och med den 1 januari 1947 upptaga en befattning såsom byråchef i lönegraden C 6, *dels ock* medgiva att den i avlöningsstaten för handelsdepartementet uppförda anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal må under budgetåret 1946/47 överskridas med högst 5 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att de industriekonomiska problemen kommit att intaga en allt större plats i handelsdepartementets arbete. För en tillfredsställande handläggning av dylika ärenden har det befunnits nödvändigt, att departementschefen har tillgång till arbetskraft med industriekonomisk kompetens i själva departementet. Inom departementets normala organisation inrymmes icke personal med sådan kompetens. Det har därför blivit nödvändigt att till departementet knyta särskild arbetskraft med sakkunskap på det industriekonomiska området.

Ökningen av handelsdepartementets arbetsuppgifter av industriekonomisk art har hittills delvis sammanhängt med övergången till fredsförhållanden. Särskilt med hänsyn till att den under handelsdepartementet sorterande industriella verksamheten är stadd i stark utveckling kan det förväntas, framhåller departementschefen, att ifrågavarande arbetsuppgifter icke kom-

ma att minska i omfattning. Departementschefen har därför förordat, att en särskild tjänst, lämpligen såsom byråchef, inrättas i handelsdepartementet för handläggning av industriekonomiska frågor. Tjänsten borde i likhet med jämförliga tjänster i andra departement placeras i lönegraden C 6. Förordnande att inneha tjänsten borde meddelas tills vidare, varav bland annat följde, att den icke bleve pensionsgrundande.

Den nya tjänsten skulle enligt förslaget inrättas från och med den 1 januari 1947. Någon medelsanvisning vore icke erforderlig, då avlöningen enligt gällande regler utginge av den förslagsvis anvisade posten till avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Departementets ökade arbetsbörd gör det även nödvändigt, framhåller departementschefen, att anställa ytterligare amanuenspersonal. Kostnaden härför har beräknats till 5 000 kronor för innevarande budgetår. Den i gällande avlöningsstat för departementet uppförda anslagsposten till icke-ordinarie personal lämnar emellertid icke tillgång till denna kostnad.

Utskottet.

Den i ärendet verkställda utredningen torde hava ådagalagt behovet av att en särskild byråchefstjänst inrättas i handelsdepartementet för handläggning av industriekonomiska frågor, varför utskottet finner sig böra tillstyrka förslaget härom. Utskottet har ej heller något att erinra mot att tjänsten i fråga placeras i lönegraden C 6, till vilken lönegrad jämförliga tjänster i andra departement äro hänvisade. Jämväl Kungl. Maj:ts förslag i övrigt tillstyrkes av utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att i gällande personalförteckning för handelsdepartementet från och med den 1 januari 1947 upptaga en befattning såsom byråchef i lönegraden C 6,

b) medgiva, att den i avlöningsstaten för handelsdepartementet uppförda anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal må under budgetåret 1946/47 överskridas med högst 5 000 kronor.

2:o) **Statens isbrytarverksamhet: Driftkostnader m. m.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 135 och 136) medgiva, att av det för budgetåret 1946/47 anvisade förslagsanslaget till Statens isbrytarverksamhet: Driftkostnader m. m. må användas *dels* ett belopp av 15 000 kronor för bestridande av kostnaderna för förbättring av ventilationen och uppvärmningen å statsisbrytaren Ymer, *dels ock* ett belopp av 42 000 kronor för bestridande av kostnaderna för anskaffning och installation av ekoradio å fartyget.

Förevarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 370 000 kronor.

I skrivelse den 16 augusti 1946 har *marinförvaltningen* hemställt om be- myndigande att från nämnda anslag bestrida kostnaderna för förbättring av ventilationen och uppvärmningen å statsisbrytaren Ymer. Kostnaderna för förslaget genomförande skulle enligt marinförvaltningens beräkningar be- löpa sig till 35 000 kronor. Härvid skulle omkring 15 000 kronor bli- va erforderliga under innevarande budgetår samt återstoden vid slutleverans av materielen. Leveranstiden för den behövlige materielen uppgår till omkring ett och ett halvt år.

Marinförvaltningen har vidare i skrivelse den 26 september 1946 hem- ställt, att av förevarande anslag finge disponeras medel för inköp och in- stallation av ekoradio å Ymer. Enligt marinförvaltningens beräkningar upp- går kostnaden för inköp av ekoradioapparaten till 27 000 kronor och kost- naden för installation till 15 000 kronor. Sammanlagt skulle alltså för detta ändamål erfordras 42 000 kronor.

Departementschefen har funnit de av marinförvaltningen ifrågasatta åtgärder till förbättring av utrustningen å statsisbrytaren Ymer väl moti- verade.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må medgiva, att av det för budgetåret 1946/47 anvisade förslagsanslaget till Statens isbrytarverksamhet: Driftkostnader m. m. må användas *dels* ett belopp av 15 000 kronor för bestridande av kostnaderna för förbättring av ventilationen och uppvärmningen å statsisbrytaren Ymer, *dels ock* ett belopp av 42 000 kronor för bestridande av kostnaderna för anskaffning och installation av ekoradio å far- tyget.

Kapitalbudgeten.

Fonden för förlag till statsverket.

3:o) **Utbyggnad av staten tillhöriga gruvanläggningar i Malå socken m. m.** I propositionen nr 311 har Kungl. Maj:t (bilaga 15, punkt 1, s. 243—245 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 4 oktober 1946) föreslagit riksdagen att till Utbyggnad av staten tillhöriga gruvanläggningar i Malå socken m. m. å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av 634 000 kronor.

I Rävlidengruvan, som helt äges av staten, har gruvdrift enligt de s. k. legodriftsavtalen pågått sedan april 1941. Vid driften sysselsättes för närva-

rande ett fyrtiotal man. Till anläggningar för driften samt i bostadsområde och i det av bolaget ägda anrikningsverket vid Kristineberg ha investerats statsmedel till ett belopp av i runt tal 822 000 kronor, oberäknat vad Sveriges geologiska undersökning nedlagt för undersökningar och förberedande arbeten vid gruvan. Under åren 1941—1944 har gruvdriften gått med förlust, vilken beräknats till sammanlagt 682 000 kronor. År 1945 har driften emellertid lämnat en vinst av omkring 95 000 kronor. Från den återstående förlusten, 587 000 kronor, bör emellertid avräknas värdet av en försåld men ännu icke levererad kvantitet av omkring 3 500 ton zinkslig. Om värdet av denna uppskattas till 315 000 kronor, blir den slutliga förlusten 272 000 kronor. I detta belopp är emellertid icke inräknad ränta och amortering å investerat kapital.

I skrivelse den 18 maj 1946 har *kommerskollegium* hemställt om anvisande av ett belopp om 634 000 kronor för vissa undersöknings- och förberedande arbeten i Rävlidengruvan. Kollegium upptager därvid först till behandling frågan huruvida driften vid gruvan överhuvud taget borde fortsätta. Kollegium hänvisar å ena sidan till det mindre tillfredsställande ekonomiska utfallet av driften och till de lättnader, som sedan krigsslutet inträtt i fråga om import av koppar. Å andra sidan framhåller kollegium, att malmföringen i gruvan för närvarande vore något bättre än tidigare. Man kunde sålunda åtminstone en tid framåt räkna med en något högre kopparhalt i råmalmen än under de första brytningsåren, varjämte de tekniska resultaten vid anrikningen förbättrats. Enligt en av Bolidens gruvaktiebolag på anmodan av kollegium lämnad uppgift beräknades driften vid gruvan under år 1946 vid ett antaget kopparpris av 1 150 kronor per ton lämna en vinst av 49 500 kronor. Kollegium säger sig därför ha funnit övervägande skäl tala för att driften bedrevs tills vidare även i fortsättningen. — Kollegium upplyser fortsättningsvis, att per den 1 januari 1946 beräknats att i gruvan ovan 120 meters avvägning — d. v. s. den nivå intill vilken fyndigheten hittills blivit mera fullständigt undersökt medelst schaktsänkning och ortdrivning — återstode en kvantitet av 100 000 ton koppar- och zinkförande råmalm förutom zinkblymalm. Med nuvarande brytningshastighet av omkring 50 000 ton per år skulle, anför kollegium, den kvarvarande malmkvantiteten således räcka till utgången av år 1947. Vissa av Sveriges geologiska undersökning verkställda diamantborrningar samt förhållandena på 120 meters nivå antydde emellertid, att malmkropparna i gruvan fortsatte mot djupet. Skäl förelåge därför att utföra vissa ytterligare undersöknings- och förberedande arbeten vid gruvan i syfte att möjliggöra brytning även efter utgången av år 1947. Arbetena skulle emellertid kräva att den nuvarande arbetsstyrkan ökades något. Kostnaderna för arbetena hade av Bolidens gruvaktiebolag uppskattats till 634 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, bland annat, att den i ärendet förbragta utredningen torde giva vid handen, att det i och för sig finge anses lämpligt att de föreslagna arbetena utan dröjsmål verkställdes. Det kunde emellertid ifrågasättas, huruvida icke det rådande kapitalinvesterings- och

arbetsmarknadsläget likväl borde föranleda ett uppskov tills vidare med arbetenas igångsättande. Härom finge framhållas, att arbetena icke kunde betraktas såsom nyinvesteringar i vanlig mening utan vore att anse såsom normala arbeten, vilka voro nödvändiga för att uppehålla en kontinuerlig drift vid gruvan. Ur arbetsmarknadssynpunkt ägde frågan knappast större betydelse, då arbetsstyrkan enligt vad departementschefen under hand inhämtat icke behövde ökas med mera än högst femton man.

Då såsom av propositionen framgår företagna preliminära undersökningar giva stöd för antagande att ytterligare brytvärda malmer finnas i gruvan, finner utskottet sig böra tillstyrka, att föreslagna undersöknings- och förberedande arbeten komma till utförande. Kostnadsberäkningarna hava icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Utbyggnad av staten tillhöriga gruv-
anläggningar i Malå socken m. m.* å tilläggsstat I till riks-
staten för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag
av 634 000 kronor.

Stockholm den 26 november 1946.

På statsutskottets vägnar:

ALGOT TÖRNKVIST.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar *Oscar Olsson, Lindström, Gränebo, Andrén, Bäckström, Karl Andersson, Heiding, Gustaf Iwar Anderson, Gillström*, fröken *Andersson*, herrar *Johan Eric Ericson* och *Gunnar Andersson*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Bergström, Mårtensson, Pettersson* i Dahl, *Malmborg* i Skövde, *Lindholm, Holmström, Åkerström, Sefve, Onsjö* och *Persson* i Vinberg.